

Zpravodaj Štěpánovska

Vydává město Trhový Štěpánov pro Trhový Štěpánov, Dalkovice, Dubějovice, Sedmpány, Střechov nad Sázavou a Štěpánovskou Lhotu

Číslo 3 – červen 2015

Ročník 17

Cena 5,- Kč

Každé roční období nás stále znovu a znovu překvapuje proměnami krajiny i vegetací. Přemýšleli jste někdy, že na stejné luční ploše se v průběhu roku vyskytuje mnoho druhů rostlin a drobných živočichů? Zatímco jeden druh rostlin kvete, za ním se už připravují další a další. Děje se to bez lidského přičinění, samovolně a příroda rozdává se svých pokladů štědře a plnými hrstmi. Navíc rostliny nevydávají žádný hluk, ale jen krásu a vůni v širokém spektru. Biologové najdou to, co normální lidé neuvidí. Říkává se, že člověk je pánem tvorstva. Zasahuje do krajiny svojí mnohostrannou činností. Ale ne každý zásah člověka do přírody je užitečný. Přece jen cítíme určitou omezenost a zapomněli jsme, že neumíme to, co naši předkové. Každý rok rozkvétají na polích naší vlasti lány květů zbarvené chromovou žlutí, až oči přecházejí. Zda je to k dobrému či nikoli, těžko posoudit. V 80. letech minulého století vznikl v Sovětském svazu film Pokání. V jeho závěru se otázala stařenka náhodného člověka: „Dostanu se touhle cestou ke kostelu Bohorodičky?“ Ale odpověď zněla: „To je Varlamova ulice, ta k chrámu nevede. A stařenka na to odpověděla: Cesta, která nevede ke kostelu, nevede nikam.“ Tím film skončil. Kostel za řepkovým polem je pamětníkem a místem, v němž můžeme najít cestu ke smyslu života.

Informace starosty

Vážení spoluobčané,
úvodem mého příspěvku vás srdečně zdravím a přeji vše dobré. Blížíme se k polovině letošního roku a je třeba vás informovat, co se za toto období ve městě událo.

Mateřská škola – energetické úspory

Předání dokončené stavby „Energetické úspory pro MŠ v Trhovém Štěpánově“ proběhlo 15. 5. 2015 (celkové zateplení a výměna oken). Akce byla financována z dotace ze Státního fondu životního prostředí. Celková hodnota díla byla 6 800 000 Kč. Z dotace byly vyřazeny bytové jednotky v objektu v přibližné hodnotě 1 mil. Kč, které muselo zaplatit město.

Mateřská škola

Pracovníci MěÚ při sekání trávy

Obnova zeleně v Trhovém Štěpánově a okolí

Dotovaná akce „Obnova zeleně v Trhovém Štěpánově“ bude ukončena v červnu 2015. Byly vysázeny alejové stromy, založeny nové trávníky a zbývá ošetření vzrostlých stromů. Dodavatelem této akce je Český svaz ochránců přírody Vlašim. Přibližná cena díla je 1 064 000 Kč.

Zeleň v dolní části náměstí

Údržba zeleně v Sedmpánech

Ulice Dubějovická

Středočeský kraj realizuje opravu části Dubějovické ulice a z toho důvodu bylo nutné ze strany města položit obrubníky podél chodníku. Asfaltová živice byla položena začátkem června, celý chodník s dešťovou kanalizací bude dostavěn v příštím období.

Dubějovická ulice – obrubníky

„Cyklostezka vozičkářům přátelská“

Na stavbě cyklostezky pokračují zemní práce a asfaltace podle harmonogramu. Staví se trasa B a C, od Tehova k tehovské hájence v návaznosti na lesopark Kladruby. Kolaudace stavby je plánována na říjen 2015.

Zemní práce na cyklostezce

Vyafaltovaná cyklostezka

Pitná voda v Dalkovicích

V letošním roce trápí nedostatek pitné vody obec Dalkovice. Vodohospodářská společnost Benešov provedla šetření na místě, ale žádný únik vody nebyl zjištěn. VHS dováží vodu do zdroje nad vesnicí.

Město tuto situaci musí řešit dlouhodobějším plánem, připravujeme projekt přivaděče pitné vody do Dalkovic. Trasa přivaděče povede z ulice Zákoutí v Trhově Štěpánově, údolím do Dalkovic, kde se připojí na místní vodovodní rozvod. Do zrealizování projektu se situace musí řešit úsporami a dovozem vody.

Rada města ve svém usnesení schválila nutnost osazení všech odběrných míst vodoměry, aby občané byli motivováni s vodou hospodařit.

Propad do podzemí

V katastru obce Trhový Štěpánov, na poli blízko jezu, se propadem otevřel prostor v podzemí. Vzniklou situaci šetřila Policie ČR a Hlavní báňská záchranná stanice Praha. Výsledky šetření byly nahlášeny Ministerstvu ži-

Propadlá jáma

Průzkum jámy

votního prostředí, které je postoupilo České geologické službě.

Propad je 4 metry hluboký a ústí do zatopeného prostoru. V těchto místech ve středověku probíhala těžba zlata. Starousedlíci vyprávějí, že zde došlo k propadům již v minulosti. Při jednom z nich zmizel celý koňský potah místního zemědělce. Informace o hradní chodbě končící v těchto místech se objevují i v pamětní knize Trhového Štěpánova. Zajisté je to událost, která by mohla více osvětlit historii našeho města.

Zabezpečení lokality

Dotace

Na projekt „Svoz biologického odpadu pro město Trhový Štěpánov“ (pořízení objemových kontejnerů na bioodpad, svozového návěsu a štěpkovače) jsme získali dotaci 1,2 mil. Kč ze Státního fondu životního prostředí.

Z tohoto fondu byla také přidělena dotace na odbahnění rybníka Belík v Trhově Štěpánově ve výši 771 tis. Kč. Tato stavba musí být zkolaudována do konce roku 2015.

Vážení spoluobčané, děkuji Vám všem za spolupráci, zároveň děkuji všem spolkům a sdružením za kulturní a sportovní obohacení života v našem správním území.

Tímto bych Vás rád pozval na tradiční Štěpánovský jarmark v neděli 21. 6. 2015 na Náměstí.

Přeji zdraví a spokojenost!

Josef Korn, starosta města

Setkání důchodců v Trhovém Štěpánově

Bc. Štěpánka Bézová, místostarostka města

Je pátek 15. května 16.45 hodin a sedmpánské ženy odjíždí objednaným autobusem do Trhového Štěpánova na tradiční a oblíbené „Setkání důchodců“. Při vstupu do Sokolovny nás velmi mile překvapil, ale také trochu zaskočil obsazený sál do posledního místečka. Pan starosta Josef Korn situaci ihned vyřešil a v mžiku byl krásně prostřen nový stůl pro sedmpánské ženy. Slavnostní odpoledne mohlo začít.

Nejdříve paní ředitelka Základní školy Trhový Štěpánov Mgr. Květa Kuželová přivítala všechny přítomné a představila školní dětský pěvecký sbor. Chlapci a děvčata pod vedením Mgr. Pavly Krucké, která doprovázela zvukně celý program na kytaru, zpívali lidové písně, přednášeli básně i pobavili dětskými vtipy. Svým zajímavým půlhodinovým programem děti zpestřily seniorům posezení a sklidily za něj velký potlesk.

Pan starosta promluvil k občanům s úctou povzbuzujícím slovy. Pohovořil o projektech v Trhovém Štěpánově, mimo jiné také o přípravě studie domu s pečovatelskou službou. O toto zařízení se zajímá mnoho budoucích klientů, a dokonce se již eviduje předběžný jmenný seznam.

Slavnostním přípitkem na zdraví byla zahájena večeře zakončená kávou a chutným zákuskem. Na pódiu se rozezněla hudba s kapelou „5x Zavřel“. Ženy u stolu se začaly pohupovat do rytmu hudby, jejich ústa napovídá-

la prozpěvování. Vypukla dámská volenka. Jelikož mužů v sále bylo méně, tančily seniorky pospolu valčík, polku, tango i waltz. O pauzách u stolu čekala láhev s vínkem, aby byla nálada ještě lepší. V 21.30 hodin jsme se dohodly, že je čas vrátit se ze zábavy domů. Cestou do Sedmpán si v autobuse některé ženy ještě pobrukovaly odposlouchané písně.

Těší mne, že město touto oslavou projevuje úctu ke starším lidem. Jen málo lidí by si dokázalo představit, co pro člověka znamená být „již ve věku“. I ve stáří by lidé měli žít šťastně a spokojeně se svými rodinami, které je mají rády. Neměli by být ani nepochopení, ani osamělí, ani by si neměli myslet, že jsou na obtíž. My mladší, kteří jsme buď na produktivním vrcholu své životní dráhy, nebo máme životy ještě před sebou, jednou poznáme, co je to být starý člověk. Ovšem budeme-li mít štěstí.

Děkujeme paní Blance Chvojkové a Bouškové za přípravu večere, Miroslavě Veselé a Dagmar Charvátové za milou obsluhu.

Bc. Štěpánka Bézová, místostarostka města

Mistr Jan Hus (1371-1415)

M. Jan Hus patří mezi nejznámější a nejdůležitější osobnosti českých dějin. Narodil se pravděpodobně r. 1391 v Husinci v jižních Čechách, v Prachaticích nabyl nižší vzdělání, v Praze v r. 1393 získává akademickou hodnost bakaláře a v r. 1396 mistra svobodných umění. Žil v době Václava IV., ale byl velmi ovlivněn prudkým rozvojem dění ve všech oblastech tehdejšího života, jak se projevoval už za panování Václavova otce, českého krále a římského císaře Karla IV. († 1378), potomka poslední Přemyslovny a Jana Lucemburského. Praha se stala tehdy centrem říše, bylo velkolepě založeno Nové Město pražské, biskupství bylo povýšeno na arcibiskupství a v r. 1348 byla založena univerzita.

Tehdejší církev zesvětštila a v mnohém se pokazila (např. všeobecná korupce); papežská moc i autorita poklesly, je doba dvou papežů (v Římě a Avignonu). V celé Evropě se projevují různé reformní snahy. Hnutí zvané konciliarismus popírá papežskou autoritu a přenáší ji na obecný koncil. Vyskytují se i myšlenky, že ve věcech duchovních i světských náleží plná moc světské autoritě (Marsilius z Padovy) a že ten, kdo je ve smrtelném hříchu, nevykonává – protože k tomu není mravně oprávněn – žádný duchovní ani světský úřad (Jan Viklef). Současně je tu i snaha o obnovu zbožnosti i obnovu církevního práva. Mohutné hnutí Devotio moderna (tj. nová zbožnost), u jehož kořenů stojí Holanďan Geert de Groote (1340-1384), hlásá obrodu člověka v Kristu a šíří se také v Čechách.

Karel IV. byl zbožný křesťan a přál si upřímně obnovu církve. Osobně povolal anebo alespoň morálně podporoval reformní kazatele; jmenujme jako př. Konráda Waldhausera († 1369) a Milíče z Kroměříže († 1374). Milíč dokonce založil pro kající obrácené padlé ženy jakési společenství nazvané Jeruzalém, kde kázáním hlásaná obnova našla praktické vyjádření. Důležitou postavou, která patří již mezi Husovy bezprostřední současníky, je M. Matěj z Janova u Mladé Vožice (†1394), který doporučuje časté přijímání.

U Husa samého i v celé české reformaci se stává praktická realizace opravdových snad v duchu Písma svatého a tradice církve jedním z hlavních cílů; toto sepětí víry a života je pro českou reformaci nejvíce charakteristické.

V letech 1397-1398 podnikl král Václav se svým dvorem cestu do Francie, účastnil se i M. Jan Hus. Po návratu začal přednášet na univerzitě, v r. 1400 byl vysvěcen na kněze. V zimním semestru 1401/2 byl děkanem artistické (dnes filozofické) fakulty. Od března 1402 pak působil více než deset let jako kazatel v Betlémské kapli, která byla zřízena s výsledným ustanovením, aby v ní slovo Boží bylo hlášáno jazykem českým (r. 1391).

Na počátku 15. století se do Čech dostaly z Anglie Viklefovy spisy, které Husa ovlivnily především nastole-

ním pořádku v církvi a kritikou její empirické podoby. Některé zásadní Viklefovy nové myšlenky, např. o svatém přijímání (Viklef učí, že zde není přítomná pravá krev a pravé tělo Kristovo), nepřijímá Hus ovšem vůbec a zůstává zcela na půdě tradice církve. Je ovšem – tváří v tvář nepořádkům, kdy církev má nejdříve dva, pak dokonce tři papeže – nadšen Viklefovými názory, že církev je neviditelné společenství předurčených ke spasení, že ve viditelné církvi, když není sama schopna žít podle evangelia, má nastolit pořádek světská moc, a že nikoho pro výkon jeho úřadu nelegitimuje úřední pověření, ale kvalifikace mravní. Hus nebyl, jak se často tvrdí, pouhým epigonem Viklefovým, ale byla mu blízká Viklefova metoda myšlení, neboť jeho filozofické a duchovní kořeny byly podobné: stejně jako Viklef se klonil k platonismu a obdivoval sv. Augustina.

Pražský arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hazemburku nejprve Husovy kritické názory podporoval: dokonce ho dvakrát určil za synodního kazatele pro duchovenstvo pražské arcidiecéze. Spory o Viklefa, které začaly už v r. 1403 na pražské univerzitě (čeští mistři Viklefa hájili, cizinci poukazovali na to, že je kacír), se pokusil arcibiskup uzavřít zákazem Viklefových názorů (1406). A tím začíná Husova roztržka s arcibiskupem.

Husovým odpůrcům zejména vadilo, že se kriticky vyjadřuje vůči nim nejen na univerzitě a na synodách (tato kritika byly nejen obvyklá, ale i „módní“ v intelektuálních kruzích), ale i česky z betlémské kazatelny. V souvislosti s Husovou činností v ní vznikají kázání na neděle a svátky, české zpracování některých mešních latinských písní (např. Jezu Kriste, štedrý kněže) a mravokárné traktáty, jako např. Devět kusů zlatých (zpracování starší předlohy), O sedmi smrtelných hříších, asi i Zrcadlo hříšníka menší a traktát proti hromadění majetku církví O braní odúmrtí.

Po r. 1408 se útoky Husových nepřátel, kteří pocházeli především z řad světského i řádového kléru, zvyšovaly. Důvodem byla kazatelova mravní nesmlouvavost a opravdovost, záminkou pak skutečnost, že se v mnohém ve své kritice opravdu nápadně blížil v Anglii i v Čechách zakázanému Viklefovi, který byl již dávno mrtev († 1384).

Když Václav IV. nemohl na počátku r. 1409 pro odpor německých mistrů dosáhnout toho, aby se pražská univerzita připojila k francouzskému návrhu na řešení papežského schizmatu, který sám podporoval (oba papežové odstoupí a bude zvolen nový), vydal dne 18. ledna tzv. Dekret kutnohorský. Tímto dekretem propůjčuje panovník mistrům Českého království při hlasování na univerzitě tři ze čtyř hlasů – tak byla zajištěna podpora královu řešení. Podle nového řádu byl pak na podzim zvolen rektorem pražské univerzity M. Jan Hus.

V r. 1410 dal arcibiskup spálit Viklefovy knihy; proti tomu Hus z kazatelný protestoval a byl za to dán arcibiskupem do klatby. Ve své činnosti však Hus pokračoval a napsal dokonce traktát na toto téma (*De libris hereticorum legendis – O čtení knih kacířů*).

Arcibiskup na Husa žaloval u nového papeže Jana XXIII. a M. Jan Hus byl obeslán k papežskému soudu, kam se však nedostavil. Naopak činnost v Betlémské kapli i na univerzitě ještě zesílil; napsal i traktát *Replica nostra occultum adversarium – Odpověď proti skrytým nepřátelům*. Arcibiskup klatbu proti Husovi ztížil, dal si ji potvrdit papežem a vyhlásil ji v březnu r. 1411 ve všech pražských kostelích. Prchlivý král vyhnal Zbyňka Zajíce z Prahy a ten na cestě za králem Zikmundem do Uher zemřel.

Novým arcibiskupem se stal Albík z Uničova, ale situace v Praze se neuklidnila, naopak přiosťřila.

S bulou papeže Jana XXIII. přišli v r. 1412 do města zmocněnci k prodeji odpustků. Hus vystoupil již 7. června na veřejné disputaci proti tomuto svatokupectví a použil k tomu Viklefových myšlenek. Někteří mistři (např. Štěpán Pálec, Stanislav ze Znojma) však otevřeně odsoudili některé hlavní Viklefovy myšlenky. Hus se Viklefa zastal, což dalo jeho sporu nepříznivý průběh (zveřejnil své traktáty na toto téma pod názvem *Defensio quorundam articulorum Joannis Viklef – Obrana některých článků Viklefových*).

V červenci Hus pohřbil v Betlémské kapli tři řemeslníky, Jana, Martina a Staška, kteří byli při odpustkových bouřích zatčeni a zákeřně popraveni. Nad Prahou byl vyhlášen interdikt (po dobu Husova pobytu nesměly být konány žádné církevní výkony jako např. křty, pohřby, bohoslužby) a hrozilo, že i král bude stižen papežskou klatbou. Hus proto v listopadu Prahu opouští. Než odešel, učinil krok, který z něho udělal vpravdě reformátora „velkého stylu“; odvolal se k instanci, kterou sice neznalo kanonické právo, která je však pro křesťana rozhodující: ke svému osobnímu Spasiteli a soudci Ježíši Kristu (18. října 1412). Zdržoval se pak hlavně na venkově, především na Kozím Hrádku u Tábora. Často však do Prahy dojížděl, neboť situace se trochu uklidnila.

Na venkově kázal Hus česky prostým lidem a napsal také řadu spisů. Ještě v r. 1412 vzniká *Výklad víry, Desatera a Páteře* [Páteř je od Pater noster – začátek modlitby Otče náš], *Provázek třípramenný*, v následujícím roce spis *O svatokupectví, zrcadlo člověka hříšného větší, Dcerka, O šesti bludích* a v r. 1414 *Jádro učení křesťanského*. V zimě 1412/1413 vznikl i důležitý latinský traktát *De ecclesia – O církvi*, kde je shrnuto jeho učení. I když je zde formálně dost závislý na Viklefovi, kterého často cituje či parafrázuje, jedná se o závažné originální dílo. Jistě není ve všem ve shodě s církevní tradicí, ale intence díla je jasná: chce církve bez poskvrny a vrásky. V r. 1413 Hus napsal ještě několik alpských odpovědí na výtky svých odpůrců.

Na podzim r. 1414 byl svolán koncil do Kostnice, aby konečně udělal v církvi pořádek. Hus se rozhodl, že na svolaný koncil pojede. Od léta tohoto roku žil blízko Rakovníka na hradě Krakovci, kázal po okolí a připravoval se na cestu do Kostnice. Vzniká slavná *Řeč o míru – Sermo de pace*, kterou chce oslovit koncil.

V doprovodu předních českých šlechticů odjíždí Hus 14. října 1414 z Prahy. Dne 3. listopadu přijede do Kostnice, už 28. listopadu je však zatčen a vězněn v městě i jeho okolí na různých místech. Několikrát byl předveden před koncil a nucen k odvolání. Ve vězení napsal několik menších traktátů a řadu dojmavých dopisů. Neodvolal, chtěl být poučen, v čem se mylí. Jako zatvrzelý kacíř byl odsouzen a upálen na hranici dne 6. července 1415. Po popravě byl popel vhozen do řeky Rýn.

Husova smrt vyvolala v Čechách bouři a vedla ke staletí trvajícím rozporům. Ukázala však opravdovou – moderně bychom řekli – angažovanost M. Jana Husa za Kristovu pravdu a za opravdový, čistý a mravní život jednotlivce i společnosti, jíž přinesl obět vlastního života.

**Prof. ThDr. Jan B. Lášek, Dr.h.c.,
děkan Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy**

Převzato s laskavým svolením autora z publikace *Mistr Jan Hus v proměnách času a jeho poselství víry*. Vydala Církev československá husitská, Praha 2012.

Jaký byl Mistr Jan Hus

- Neměl rád přetvářku a usiloval o důvěryhodnost.
- Nenáviděl lež a radoval se z pravdy, i když to stálo hodně sil a sebezapření. pýchu a namyšlenost odmítal a nahrazoval je vstřícností ke všem lidem, i k těm, se kterými nesouhlasil.
- Protivila se mu ledabylost, věřil, že se se svědomitostí a řádem žije lépe.
- Poznal, co je výstřednost, ale hlouběji přilnul ke střídmosti a skromnosti.
- Nerozuměl rezignovanosti v životě, jeho východiskem byla chuť do života a radost z něho.
- Nepoznal příležitostné a mělké vlastenectví, více se radoval z češství a české kultury.
- Byl nesmířlivý vůči lenosti a těšila ho tvořivost a touha po vědění.
- Odmítal hrubosti a miloval čistotu a mravnost jako záruky perspektivní budoucnosti.
- Chyby uměl chápat, ale nesmiřoval se s nimi, o to více se pak snažil o nápravu.

**Joel Ruml, emeritní synodní senior
Českobratrské církve evangelické**

Letec Josef Flekal z Dubovky

V květnu jsme si připomínali 70. výročí konce druhé světové války. Je naší povinností, abychom zavzpomínali na hrdiny, kteří se zasloužili o porážku nacistického Německa. Jedním z nich byl i rodák z Dubovky Josef Flekal (21.3.1910 – 13.9.1997).

Zřejmě se stalo tradicí, že v našem národě vzpomínáme na významné občany až po jejich smrti. Málo našich krajanů ví, že do obecné školy ve Střechově chodil z nedaleké Dubovky jeden z našich nejlepších letců-akrobatů poválečné doby. Byl nositelem Československé medaile za chrabrost, Československé medaile za zásluhy I. stupně, Medaile zahraničního vojáka, Řádu M. R. Štefánika, Medaile obrany Anglie a Polského válečného kříže.

Jako sedmnáctiletý byl povolán na vojnu. Jeho vynikající výsledky a odvaha ho předurčily k službě u letectva. Po úspěšném výcviku se stal učitelem létání. Po obsazení Československé republiky německou armádou odešel do Polska, aby mohl bojovat proti fašismu. Slabě vyzbrojené Polsko vzdorovalo Němcům jen krátce. Z Polska se po dobrodružné cestě přes Sovětský svaz, Turecko a Suez dostal na loď, které směřovaly do Anglie. Ta tehdy potřebovala letce ke své obraně. Po dobrodružné plavbě se dostali konečně do Anglie. Flekal chtěl bojovat proti Němcům, a proto se přihlásil ke stíhačům.

Avšak jeho odborné a akrobatické zkušenosti potřebovala anglická armáda využít lépe a jako voják musel poslouchat rozkazy svých velitelů. V Anglii bylo třeba každého pilota, ale nedostatek učitelů ho přivedl k výuce dalších pilotů. Za války vycvičil stovky našich i cizích pilotů na mnoha typech bojových letadel v Anglii a Kanadě. Po válce se vrátil do vlasti a stal se velitelem jednoho z letišť. Na leteckých přehlídkách si jako akrobat vysloužil poctu jako „král vzduchu“.

Po únorovém převratu v roce 1948 byl zatčen stejně jako většina letců, kteří působili na západní frontě, a po návratu z vězení se už k letectvu nemohl vrátit. Pracoval proto jako zámečník.

Na své rodiště nezapomněl a navštěvoval je, kdykoli měl příležitost. Ve volných chvílích se toulal přírodou a maloval okolí rodné Dubovky. Občané Dubovky na Josefa Flekala vzpomínají jako na skromného, kamarádského a čestného člověka. Čest jeho památce!

Miroslav Třešňák, Dubovka

Poznámka redaktora:

Více podrobných a velmi zajímavých údajů ze života tohoto letce si můžete najít na internetu. Stačí zadat: Josef Flekal.

Jak se změnila křestní jména a příjmení za téměř 90 let

Před několika lety se mi dostal do rukou voličský seznam z roku 1924. Jsou v něm údaje o voličích ve městě Trhovém Štěpánově a osadě Štěpánovská Lhota. Seznam obsahuje 607 jmen z Trhového Štěpánova.

Seriál, který měl několik částí s názvem: **Kdo bydlel v Trhovém Štěpánově před 85 lety.** Starý voličský seznam odhaluje tajemství.

Mohli jste si jej přečíst v roce 2009.

Pokusil jsem porovnat křestní jména i příjmení obyvatel Trhového Štěpánova s voličským seznamem z roku 2013. Za 89 let došlo k velkým změnám. Jednak se změnila křestní jména nejen v počtu, ale též v četnosti, některá

vymizela zcela. Pokud se jedná o příjmení, došlo k nim také. Mnoho příjmení se před 89 lety v našem městě vůbec nevyskytovalo.

Seznam z roku 2013 obsahuje 731 jmen voličů starších 18 let, což je oproti roku 1924 nárůst o 124 jmen.

Článek má dvě části, a to: Porovnání křestních jmen podle volebních seznamů v roce 1924 a 2013, který vychází v tomto čísle, a Nejpočetnější příjmení v roce 1924 a 2013 v tabulce, která vyjde v srpnu 2015.

Vzhledem k tomu, že se jednalo o náročné ruční vypisování a sestavování jmen a příjmení, mohlo při něm dojít k chybám v číselných údajích. Za ně se čtenářům omlouvám.

Porovnání křestních jmen v roce 1924 a 2013

Křestní jména mužů v roce 1924 :

Celkem bylo 29 různých mužských křestních jmen. Nebyl to příliš velký výběr.

Jména, která se vyskytují jednou: Gustav, Matěj, Bohumil, Otakar, Inocenc, Hynek, Ludvík, Oldřich, Stanislav, Bedřich, Prokop a Miloslav.

Křestní jména vyskytující se dvakrát: Emil, Rudolf, Augustin, Jindřich, Emanuel a Bartoloměj.

Křestní jména, která nosili muži třikrát: Ferdinand a Vojtěch.

V seznamu jsou 4 muži s krásným jménem Jaroslav. Jméno Alois mělo 5 mužů a Štěpán 8 mužů.

15 mužů bylo nositeli jména Karel, 16 z nich mělo jméno Václav, 21 se jmenovalo Jan.

Na třetím místě bylo jméno Antonín, a to 39 krát. Na druhém místě bylo 66 mužů, kteří se jmenovali František, a první místo patří 70 mužům, kteří nosili jméno Josef.

Je zajímavé, že mezi křestními jmény se v té době nevyskytuje ani jediný Petr, Pavel nebo Jiří! O ostatních jménech ani nemluvě.

Křestní jména mužů v roce 2013:

Toho roku bylo zaznamenáno 64 různých křestních jmen, což je nárůst o 35 jmen!

Jiří a Pavel 24, Josef 23, Petr 22, František 19, Jaroslav 18, Jan 17, Miroslav 15, Milan a Václav 11, Karel a Zdeněk 9, Antonín 8, Bohumil, Miloslav a Vladimír 7, David, Michal, Roman a Stanislav 6, Aleš a Tomáš 5, Jaromír, Ladislav, Lukáš, Marek, Martin, Miloš a Vít 4, Bohuslav, Daniel, Ondřej, Robert, Štěpán, Vratislav, Zbyněk 3, Jakub, Jindřich, Kamil, Libor, Lubomír, Marian, Radek, Svatoslav, Vladislav 2, Alois, Bohuslav, Cyril, Dušan, Ivan, Ludovít, Ludvík, Ota, Otakar, Oto, Patrik, Přemysl, René, Richard, Roberto, Rostislav, Samuel, Vilém, Vlastimil, Vojtěch 1.

V seznamu z roku 2013 už nenajdeme tato křestní jména. Je jich celkem 13. Augustin, Bartoloměj, Bedřich, Emanuel, Emil, Ferdinand, Gustav, Hynek, Inocenc, Matěj, Oldřich, Prokop, Rudolf.

Křestní jména žen v roce 1924:

U žen to bylo celkem 40 různých křestních jmen. Jejich pestrost je rozhodně vyšší než u mužů, a to o plných 11 jmen. Také u ženských jmen došlo k velkým změnám. Snad se někdy podaří zjistit, jak je to v současnosti.

Po jednom se vyskytovala tato křestní jména:

Alžběta, Póla (pravděpodobně Pavla nebo Pavlína), Božena, Magdalena, Lenka, Zdenka, Julie, Otilie, Štěpána, Apolena, Prokopina, Anastázie, Štěpánka, Rozálie, Klára, Alžběta, Klotilda, Veronika a Marta.

Křestní jména, která se vyskytovala dvakrát: Milada, Karolina, Berta, Petronila, Ludmila.

Třikrát se vyskytovala tato jména: Cecilie, Johana, Žofie, Terezie, Albína, Aloisie a Helena.

Pětkrát byly nazvány ženy jménem Růžena.

Po šesti se jmenovaly Barbora a Kateřina, jedenáctkrát Josefa, Anežka 21krát a Antonie 23krát.

Na pomyslném třetím místě se umístila Františka a bylo jich 31, na druhém Anna a to 48 a první místo měla Marie s 95 nositelkami.

Křestní jména žen v roce 2013:

V roce 2013 je zaznamenáno 85 křestních jmen žen, což je nárůst o 45 jmen. Ale oproti seznamu v roce 1924 se v něm nevyskytuje 18 křestních jmen. Zatímco Marií bylo v roce 1924 celkem 98, v roce 2013 jen 46, což je o více než polovinu méně!

Marie 46, Jana 29, Hana 22, Jaroslava a Věra 14, Ludmila 12, Eva a Petra 11, Anna a Lenka 9, Dana 8, Alena, Božena a Zdenka 7, Dagmar, Ivana, Jitka, Marcela, Miroslava a Veronika 6, Helena, Irena, Markéta, Martina, Pavla a Vendula 5, Anežka, Blanka, Iva, Jiřina, Kateřina, Lucie 4, Františka, Ilona, Iveta, Klára, Michaela, Milena, Monika, Radka, Renata, Růžena, Šárka, Zuzana 3, Jarmila, Květoslava, Libuše, Marta, Miloslava, Romana, Tereza, Vlasta 2, Alžběta, Anděla, Aneta, Barbora, Bohumila, Daniela, Danuše, Drahomíra, Erika, Ester, Gabriela, Hedvika, Josefa, Kamila, Karolina, Květa, Květuše, Ladislava, Lydie, Mária, Miluše, Nataša, Noemi, Olga, Petronila, Přibyslava, Ruthild, Simona, Soňa, Stanislava, Veronika, Vladimíra a Zlata 1.

V roce 2013 se už nevyskytuje 18 jmen: Albína, Aloisie, Anastázie, Apolena, Berta, Cecilie, Johana, Julie, Klotilda, Magdalena, Otilie, Póla (pravděpodobně Pavla nebo Pavlína), Prokopina, Rozálie, Štěpána, Štěpánka, Terezie, Žofie.

Jaromír Vlček

Kramářské písně ze Štěpánovska II.

Příběh, který se stal u obce Střechov nad Sázavou (v písni *Střehov*), známe ze čtyř různých vydání. Všechna již mají osmerkový formát, ale každý má na titulu jiný rámeček s odlišným pojetím ukřižovaného Ježíše Krista. Dvě a dvě písně jsou si podobné. Jedna dvojice pochází z tiskárny v Praze a druhá z Jindřichova Hradce.

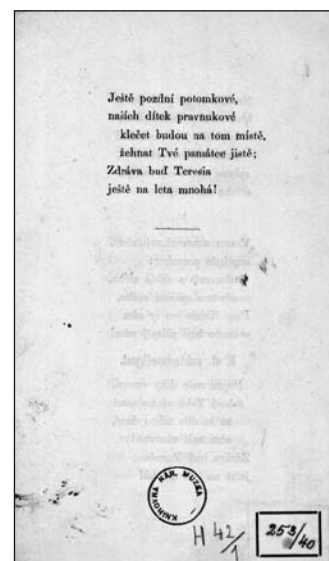
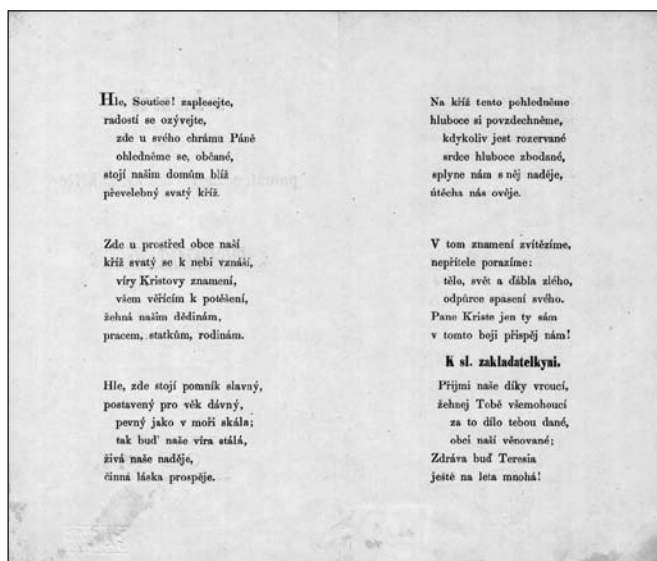
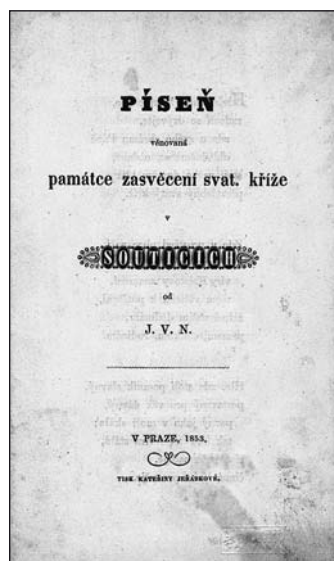
Exempláře, které vyšly u Jana Spurného v Praze, mají název *Truchlivá pjeň o jednom neznabohu, který střílil do Pána Ježíše w okresu Wlassimském*.¹⁾ Tištěny jsou ještě frakturou a na titulní straně čteme pod dlouhou tenkou linkou: *Sepsáním a nákladem Josefa Chládky*. Oba tisky mají 12 číslovaných slok, které jsou odlišně zalomené, kdy arabské číslice nalézáme vždy zleva u prvního verše. Signatura KP 6224 začíná na druhé straně, kde je mezi dubovými listy vavřínový feston, ve tvaru neuzavěřeného věnce, ve kterém jsou symboly křesťanských ctností – víry, lásky a naděje (kříž, kotva a planoucí srdce). O čem pojednává píseň je naznačeno v názvu, ale

důvod ke stříbě na Ukřižovaného vyplývá z předložených slok.

4. *Když letos sucho v květnu měsíce bylo hrozné v Čechách a převeliké, lidé za vláhu prosili, by Bůh dal úrody hojné a dni pohodlné.*
5. *Ze Střehova hajný časné z rána s puškou k lesu na svůj revír chvátil, před lesem stojí kříž svatý, na něm jest Ježíš rozpjatý, pro nás pro hříšníky.*
6. *Ten hajný se před ten kříž postavil, tato rouhavá slova promluvil: „Proč nám nechceš deště dáti, já budu tebe trestati, chci tě zastřeliti.“*

Okolo jdoucí člověk, který to slyšel, mu v tom chtěl zabránit, ale neuspěl. Proto vše oznámil na faře (které?) a duchovní správce nemeškal, do Vlašimi o tom zprávu podal. Císařští četníci potom přivedli hajného k soudu do Tábora, kde byl vynesena rozsudek, který neznáme.

Soutice

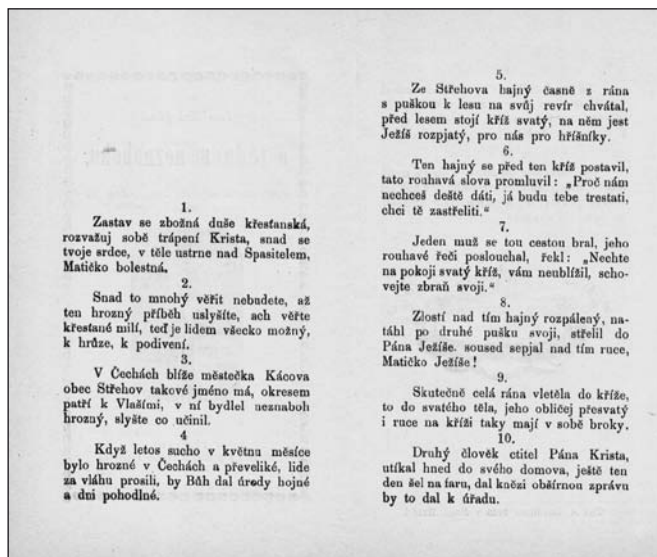
Druhá dvojice pochází z tiskárny Aloise Landfrasa v Jindřichově Hradci a patrně je z jedné sazby.²⁾ Dle osobního vyjádření Štěpánky Běhalové, lze tisky řadit do 60. a 70. let 19. století.³⁾ Právě pro toto období je prokázána rozsáhlá spolupráce tiskárny s příbramským nakladatelem Eugenem Petersonem, pro kterého byly určeny Landfrasovy tisky s názvem *Truchlivá píseň o jednom neznabožníku, který střelil do sochy Pána Ježíše, jak se stalo v okrese Vlašimském*. Exempláře od Landfrase jsou již tištěny latinkou a 12 slok je číslováno na osu. Jméno autora kramářské písně Josefa Chládky v tiscích z Jindřichova Hradce není uvedené. Oba tisky mají stejné osobi- té zakončení, když *Konec* je umístěn v kartuši.

Čin měl poměrně značnou publicitu, o čemž svědčí čtyři různé dochované tisky, které přibližují tuto událost. Písnové zpracování se nepodařilo ztotožnit s případnou soudní realitou.

Je nutné si připomenout, že Střechov byl od roku 1867 přifařen k Souticím.⁴⁾ Antonín Vlasák poznamenává,

že ze soudního okresu vlašimského patří pod duchovní správu do Kácova mj. Střechov.⁵⁾

Jak je jistě patrné, událost ve Střechově není datována, ale následující *Píseň věnovaná památce zasvěcení svat. kříže v Souticích* ano.⁶⁾ Tisk pochází z officíny Kateřiny Jeřábkové v Praze z roku 1853. Jedna záhada však na titulním listu zůstává, když je zde uvedeno, že píseň pochází od J. V. N. Kdo se za iniciálami skrývá, je záhadou. Rozhodně by to neměl být autor nápěvu ani uvažovaný autor textu, za kterého je považován Antonín Norbert Vlasák. Výjimečnost kříže, ke kterému se píseň vztahuje, přiblížil právě P. Vlasák.⁷⁾ *Proti kostelu uprostřed návsi vznášel se železný lity kříž, který co do umělecké zdařilosti mezi nejvýtečnější díla toho druhu ve vlasti naší náleží. Pochází z chvalně známé slévárny v Hořovicích. ... Na tumbě nalézá se tento český i německý nápis v pozlacených literách. „Ke cti Páně a upamatování pro křesťansko-katolickou obec Soutickou věnovala slečna Terezie Zahnova v roku 1853 tento kříž.“* Text v němčině byl roku 1945 odstraněn.⁸⁾

Střechov

Vlastní památeční píseň se skládá ze sedmi nečíslovaných slok, které jsou tištěny latinkou na formátu zrcadla tisku 170 x 100 cm, a první sloka zní:

*Hle, Soutice zaplesejte, radostí se ozývejte,
zde u svého chrámu Páně ohlédněme se, občané,
stojí našim domům blíž převedlebný svatý kříž.*

Oproti zvyklostem jsou závěrečné dvě sloky věnovány donátorce. Věk Terezie neznáme, ale je jí tykáno. Oslovení je vysázeno tučně a předchází předposlední šesté sloce.

K sl. zakladatelkyni.

*Přijmi naše díky vroucí, žehnej Tobě všemohoucí
za to dílo tebou dané, obci naší věnované;
Zdráva buď Terezia ještě na leta mnohá!*

Kramářské písně nám řadu věcí poodkrývají, ale také skrývají. Odhalení těchto drobných tajemství bude úkolem regionálních badatelů, kterým přejeme hodně úspěchů při objevování toho, co nám historie tají. Takové snahy vedou k poznání širších souvislostí a právě všem podobným ušlechtilým aktivitám se rovněž věnoval Zdeněk Zamrzla.

Radko Bílek, Vlašim

Poznámka redaktora:

Zveřejněné pojednání je z připravované knihy Podblanické písně (převážně kramářské). Věnováno památce Zdeňka Zamrzly (1937 – 2014), který měl k regionální historii velice blízko. Byl dlouholetým členem vlastivědného klubu P. A. N. Vlasáka. Byl uznávaným odborníkem v oblasti filatelie i sběratelem pohlednic širšího regionu. Právě on dal podnět k napsání tohoto pojednání pro Zpravodaj Štěpánovska.

- 1) Knihovna Národního muzea v Praze sign. KP 6224; sign. KP 6223. Přepis názvu zní: Truchlivá píseň o jednom nezabožku, který střílel do Pána Ježíše v okrese vlašimském.
- 2) Knihovna Národního muzea sign. KP 6225; sign. KP R. Hlava 3088.
- 3) Děkuji Štěpánce Běhalové z Muzea Jindřichohradecka za poskytnuté údaje.
- 4) SOKA Benešov, Podací protokol farního úřadu v Souticích 1854 – 1878.
- 5) Vlasák Antonín Norbert, Okres Uhlířsko-janovický v Čáslavsku. Tábor 1885, s. 95.
- 6) Knihovna Národního muzea sign. KP H 42 / 1.
- 7) Vlasák Antonín Norbert, Okres Vlašimský: nástin historicko-archeologický. Praha 1874, s. 138.
- 8) Nusek Jindřich, Svoboda Jan a kolektiv, Příběhy kapliček. Drobné sakrální objekty na Podblanicku. Vlašim 2001, s. 101.

Využití fondů Evropské unie

Během posledních 5 let jsme do naší základní školy získali poměrně vysoké finanční částky z fondů Evropské unie (EU). Veškeré finance byly a jsou využívány na technické vybavení školy, zkvalitnění a modernizaci výuky a profesní růst pedagogů.

V únoru 2013 jsme ukončili projekt EU Peníze školám, který škole přinesl 973 864 Kč. Z této částky byly technicky vybaveny všechny učebny a učitelé vytvořili mnoho kvalitních výukových programů podle posledních trendů.

Dalším projektem je Cool pedagog, který probíhá v současné době. Částka 356 000 Kč posloužila k zakoupení moderní techniky pro zkvalitnění vzdělávání žáků a další vzdělávání učitelů v oblasti nových technologií.

Do konce kalendářního roku obdržíme částku 220 000 Kč na vzdělání v oblasti jazyků a na vybudování čtenářské dílny. Tyto dvě oblasti jsou pro naši školu velmi důležité. Chceme žáky motivovat a vést tak, aby obstáli se svými jazykovými dovednostmi a aby nezapomněli, jak je hezké vzít si knihu do ruky.

Mgr. Květa Kuželová, ředitelka školy

Dva Blaničtí rytíři z našeho města

Pověst o svatováclavské družině rytířů, kteří spí v hoře Blaník, známe všichni již od školních let. Mají pomoci českému národu v době, kdy mu bude nejhůře. Podobných mýtů a pověstí existuje mnoho, historikové se tomu shovívavě usmívají a naše bájná rytíře v čele se sv. Václavem odkazují do starých pověstí českých.

Mezi námi i v dnešní moderní době žije mnoho nenápadných, skromných a nesmírně pracovitých lidí, kteří se svou prací snaží uchovat dědictví našich předků pro další generace. Neziskové organizace na Podblanicku se rozhodly tyto lidi vyhledávat a od roku 1999 každoročně na Velký pátek třem z nominovaných udělit titul Blanický rytíř.

Naše malé městečko už jednoho Blanického rytíře má. V roce 2006 získal toto ocenění bývalý pan starosta

Josef Tomaides

Josef Tomaides. Byl odměněn za celoživotní dílo, zejména za úsilí o zachování kulturního a přírodního dědictví Podblanicka a za výchovnou činnost.

V letošním roce se mezi 28 nominovanými objevil další občan našeho města. Kronikář a redaktor Zpravodaje Štěpánovska, pan Jaromír Vlček. Rozhodnutím neziskových organizací Podblanicka byl vybrán mezi tři oceněné za celoživotní dílo, zejména za bohatou činnost v oblasti regionální vlastivědy a za kulturní rozvoj a kronikářství v Trhově Štěpánově.

Pana Vlčka znám již dlouho jako spoluobčana v našem malém městečku. Poslední tři roky s ním velice úzce spo-

Jaromír Vlček

lupracuji. Vážím si jeho širokého spektra znalostí, nekonfliktní povahy, pracovitosti a vstřícnosti. Pořádali jsme spolu několik projektů v Muzeu Štěpánovska a ve Spolkovém domě. Při každé této akci bylo potěšením sledovat jeho profesionalitu a stoprocentní nasazení. Jeho obrovské znalosti, které s pokorou jemu vlastní nedává na obdiv, mě mnohokrát velmi překvapily.

Chtěl bych mu touto cestou ještě jednou poblahopřát k udělení titulu Blanický rytíř, poděkovat za reprezentaci města Trhový Štěpánov a popřát do dalšího života hlavně hodně zdraví a životního optimismu.

Mgr. Stanislav Kužel

Jaro

Po dlouhé a mrazivé zimě se konečně probouzí jaro, moje nejoblíbenější roční období. Velký, krásně zářící kotouč vyčaroval všem, kdo užívá krásy jarní přírody, úsměv na tváři.

Vše začíná ožívat. Zvířata opouštějí zimní příbytky a vydávají se na průzkum svého teritoria. Vlaštovky se k nám zase s rámussem vrátily a spolu s pestře zbarvenými motýly nám poletují nad hlavami. Také včelky nezhálejí a pilně plní své košíčky pylem, aby člověk na podzim opět mohl sklídit bohatou úrodu.

Lidé si začínají uvědomovat, jak jim chybělo slunce a zvuky, vůně čerstvě pokosené trávy, květů a ovoce. Někteří zjišťují, že se jim přes zimu nějak srazilo oblečení a že je třeba myslet na nadcházející léto a začít na sobě pracovat.

Růžově zbarvené slunce vychází časně ráno a spolu s drobnými křiklouny probouzí obyvatele celé planety, aby pozdě večer opět přenechalo vládu na nebi měsíci a miliardám hvězd.

Simona Plešavská

8. třída, Trhový Štěpánov

Co mi škola dala a vzala

Škola sama o sobě je neutrální budova plná více či méně pilných mozků. Každý z nás je jiný a každý z nás je na něco jiného chytrý. Někdo je dobrý na matematiku, někdo na přírodopis a někdo je nadaný umělec. Někoho baví se učit a poznávat něco nového, někdo o vzdělávání příliš nestojí, a to nevidím jako zrovna správnou cestu. Mě učení baví, ale musím uznat, že zabírá příliš mnoho času. Zajímá mě, jak vyjde příklad v matematice nebo jak jeden kámen z prvohor může vydržet až dodnes. Baví mě dějiny a historie, ale nikdy bych se ty spousty věcí asi nedověděl, kdybych nechodil do školy. Tam mě vše naučili trpěliví učitelé.

Podle mě není důležité dostávat každý den jen samé jedničky, ale myslím, že důležitá je snaha, i když se občas něco nepovede. Já do školy chodím rád. Ani nevím, co bych dělal jiného, kdybych do školy nechodil. Asi bych se nemohl bavit s kamarády, neměl bych ten správný přehled. Nemohl bych napsat holce bez miliónu chyb. Nemohl bych... vlastně skoro nic.

Chodit do školy je nutné a žák by to měl brát jako samozřejmost a milou povinnost.

Karel Matzner, 9. třída, Kladruby

Co mi škola dává a bere

Když řeknete slovo „škola“ někomu dospělému, řekne vám určitě, že škola je základ života a že by si školní léta rád zopakoval. Naopak kdokoli v mém věku řekne, že škola je pěkná otrava. Já sám bych se samozřejmě raději přiklonil k tomu druhému názoru, ale pokusím se na tuto problematiku podívat z obou stran.

Většina dětí si díky škole najde spoustu kamarádů a známých. Zlepšují si tak sociální dovednosti, formy komunikace apod. Hodně dětí však na druhé straně zažilo šikanu, posměch a bezdůvodné násilí. Vždy jde o to, s ja-

kými lidmi se v tom kterém společenství člověk potká. Bez školy by lidé nebyli schopni využívat logiku v reálných situacích, počítat nebo napsat bez chyb. Na druhé straně se však ve škole učí spousta věcí, které člověk v životě nevyužije. Tak je to ale skoro se vším, ne vždy totiž může člověk dělat jen to, co ho baví nebo co mu k něčemu do budoucna je. Každý by si měl vybrat to, co má pro něj smysl.

Kdyby školní docházka nebyla povinná, málokdo by do školy asi pravidelně docházel. Člověk by měl sice více času pro sebe a pro svoje osobní zájmy, ale lidé by byli

nevzdělání a pokrok celé civilizace by se zřejmě výrazně zpomalil, ne-li úplně zastavil. Ve škole se také učíme odpovědnosti – musíme nosit úkoly a pamatovat si, např. kdy píšeme test. Připravujeme se tak na budoucí život, kdy také budeme muset pravidelně chodit do práce a starat se sami o sebe.

Ať se na toto téma podíváme jakkoliv, najdeme spoustu kladů i záporů. Jistě ale se mnou budete souhlasit, že snažit se uspět ve škole je dobrým předpokladem pro to, aby se člověk snažil uspět i ve svém životě.

Darek Vrnák
9. třída, Dubějovice

Sedmnáct zastavení jara

Jaro je už v plném proudu a celkem příznivé počasí vylákalo štěpánovské cyklisty opět ven, do přírody. Za krásami okolí jsme se vydali již 11. 4. 2015, kdy jsme „na rozcvičení“ zvolili méně náročnou trasu na soutok Sázavy a Želivky. Ze 16 účastníků je nejmladší teprve 6 let, přesto statečně šlapala a cestu bez obtíží zvládla. Někteří cyklisté podcenili přípravu svého bicyklu na sezónu, řádně nekontrolovali jeho stav, a proto nás vyjelo o jednoho méně. Pravda, i tento vše v závěru dohonil.

Na velmi malebném místě, kde si tyto dvě řeky podávají ruce, aby dále splynuly v jedinou, jsme u ohníčku strávili příjemné odpoledne a nechali se hladit po tvářích prvními slunečními paprsky.

3. 5. 2015 nás čekala 30 km dlouhá cesta, a to na Valchu a zpět. Za krásného počasí jsme všichni dojeli do cíle, kde nám byl odměnou pohled na třpytivou hladinu rybníka brázděnou jen prvními nadočkavými rybáři.

Třetí výlet štěpánovských sokolů byl organizován jako rodinný nedělní výlet. Navštívili jsme, podle mého názoru, jedno z nejkrásnějších míst na řece Sázavě – Stvořidla. Posázavský Pacifik nás dovezl do Smrčné, odkud jsme se vydali na cca 4 km dlouhou trasu po proudu řeky. Pravda, nejmladší výletník má teprve 1,5 roku, ale součástí naší výpravy byli i zdatní nosiči, kteří přenášení kočárku brali s lehkostí sobě vlastní jako trénink

Fotbal

Když se řekne fotbal, co si pod tím slovem představíte? Co to vlastně fotbal je?

Pro někoho je to hra na pár desítek minut, pro někoho láska na celý život. Někdo říká, že je to hra, při které se 20 hráčů honí za míčem, 2 stojí v bráně a plno lidí kolem křičí z plných plic. Někdo zase říká, že to nejzajímavější, nevyzpytatelná a nejúžasnější hra na světě.

Pro mě osobně fotbal znamená hodně, hraji ho již od 6 let. Připouštím, že jsou i jiné zajímavé sporty, ale fotbal mě zkrátka uchvátil tím, že nikdo neví, co bude v příští minutě. V žádném utkání se nevyplatí podcenit soupeře, kdykoliv se může průběh utkání změnit během pár desítek sekund.

Napadá mě, zda může být fotbal nebezpečný? Je pravda, že občas přináší různá zranění. Někdy se stane vážnější úraz, který může přerušit fotbalovou kariéru na zbytek života. Já jsem měl zatím štěstí, že jsem se zranil jen jednou, a to pouze lehce. Při každém sportu nebo obecně při každé činnosti se člověk vystavuje určitému riziku, ale to bychom pak nemohli dělat vůbec nic.

Co pro mě fotbal znamená? Musím přiznat, že pro mě znamená hodně, protože mě moc baví a také rád dělám radost svému okolí.

Jan Marvan, 9. Třída, Trhový Štěpánov

na blížící se vysokohorskou sezónu. Utrmácení jsme v závěru výletu spočinuli v Pyramidě na tábořišti Stvořidla a po zdolání houpacího mostu „námořnickým krokem“ jsme se uchýlili opět do vláčku, který nás odvezl k domovu.

Další cyklistický výlet plánujeme na 14. 6. 2015, mezi tím chystáme ke Dni dětí dětské odpoledne ve Střechově a na závěr školního roku se mohou všichni vyřadit na koupališti při neckiádě. Přijďte, všichni jste srdečně zváni!

A že těch akcí nebude sedmnáct? To přece vůbec nevadí! Třeba to do zimy ještě stihneme.

Mgr. Ing. Hana Pokorná

Startujeme na soutok

Valcha

Cyklista junior

Smrčná

Stvořidla

Kameny na Stvořidlech

a přece se běží .... Štěpánovský trhák 2015

O globalizaci si můžeme myslet, co chceme, ale jistě je, že funguje. Obliba kondičního běhu ve světě a také v ČR v posledních letech stoupá a jeho důkazem byl i 2. ročník Štěpánovského trháku, který se uskutečnil v sobotu 25. 4. 2015. Trať závodu se oproti loňsku prodloužila tak, aby vyhovovala trénovanějším běžcům. Závod byl zařazen do běžeckého seriálu Běžec Podblanicka, který sdružuje 16 závodů v benešovském regionu. Před samotným hlavním závodem se uskutečnily závodní běhy dětí, ve čtrnácti kategoriích s délkami tratí od 200 do 1 300 m se zúčastnilo více než 30 dětí.

Hlavní závod odstartoval v 15 hodin a na start se postavilo 66 běžců, z toho 13 žen, přičemž nejmladším účastníkům bylo 13 let a dvěma nejstarším 73 let! V ideálním počasí se všichni běžci vydali na souboj s dvoukilometrovým stoupáním s převýšením téměř 150 výškových metrů na vrchol Paseky, po jehož zvládnutí je čekalo pozvolné klesání lesními a polními cestami k Novému rybníku, přeběh silnice č. 126 a závěrečný úsek po loukách a finiš po cestě kolem Štěpánovského potoka zpět na koupaliště, kde celý závod končil.

Nejlepší závodníci dosáhli následujících skvělých časů:

Muži:

1. Matyáš Pokorný	ročník 1988	19:30
2. Jakub Kouklík	ročník 1989	20:37
3. Rudolf Jánošík	ročník 1971	20:43

Ženy:

1. Lucie Kmoníčková	ročník 1982	24:56
2. Martina Žabová	ročník 1986	27:20
3. Monika Martínková	ročník 1971	27:26

Výborným výsledkem se prezentovali především štěpánovští **junioři**, kteří se zúčastnili v hojném počtu 6 chlapců:

1. Štěpán Neděla	ročník 2001	25:07
(15. místo v celkovém pořadí)		
2. Martin Hyna	ročník 2001	26:22
3. Marek Štolle	ročník 1997	27:48

Závodní odpoledne se po všech stánkách vydařilo, za což osobně ještě jednou děkuji Sokolu Trhový Štěpánov. Organizace závodu byla po loňských rozpacích téměř bezchybná a z informací od zúčastněných běžců víme, že trať závodu se líbí, a závod má potenciál růst a přinášet Trhovému Štěpánovu věhlas u sportovců v blízkém i širším okolí. Poděkování patří i Stanislavu

Start se podařil

Kuželovi a Petru Křepelovi za pomoc s organizací a zajištění fotodokumentace, stejně jako dalším dobrovolníkům, kteří se na akci podíleli. Velký dík patří rovněž sponzorům akce: firmám TZB Pro, s.r.o., PINKO, a. s., Elektroměry, s.r.o., ZD Trhový Štěpánov, a.s., a Vydavatelství Mladá fronta.

Všichni organizátoři velmi děkují zejména manželům Blance a Pavlovi Staňkovým za to, že poskytli perfektní zázemí pro stánek s občerstvením ve své garáži

Jako o život

a umožnili tak předvést umění zásobovacího týmu manželů Pokorných.

Pro další ročníky zachováme trať v současné podobě a soustředíme se na vylepšení organizace závodu, větší publicitu závodu a přilákání ještě více dětí na kratší trať. Běh je přirozený pohyb a potřeba pohybu je v dnešním pohodlném světě stále větší. Jsme přesvědčeni, že je nutné podporovat každou příležitost k pohybové aktivitě dětí.

Bohumil Boušek

*Odstartováno**Nejmladší vítěz**Junioři**Medailisté*

Pohádkový les 2015

V sobotu 23. května 2015 se konal osmý ročník Pohádkového lesa pořádaný Organizací 5. prosince. Přes původní ne příliš příznivou předpověď počasí se celý den vydařil, sluníčko vysvitlo a nepršelo. Celou trasu bravurně zvládlo takřka 650 dětí, které se registrovaly online jako v předchozích letech.

Na louce a v lese pro ně přichystalo 137 nadšených účinkujících zajímavý program. Nově se setkali s Popelkou a nebem, kde se potkali s Panem Bohem a dalšími nadpozemskými bytostmi. Jako již tradičně plnili úkoly u vodníka, čarodějnice, Rumcajse a Manky, dvanácti měsíčků, v pekle, u Macha a Šebestové, u Ledové královny a také tahali řepu.

Rádi bychom touto cestou poděkovali všem sponzorům, bez kterých by se nám tato již tradiční akce uskutečnit nepodařila.

Sponzoři této akce byli: manželé Lejčkovi, Monika Vítková, Zdeněk Brož, Logio, ZD Trhový Štěpánov, Rabbit, Baff, Pinko, ZŠ Trhový Štěpánov, Velteko, Václav Vilimovský, Kamenictví Záruba, Město Vlašim, Johnny Servis, Mladá fronta, Martin Kulhavý, Jenů a zejména pak Město Trhový Štěpánov.

Těšíme se za rok při dalším ročníku na shledanou.

Za Organizaci 5. prosince Mgr. Pavla Krucká

Perníková chaloupka

Popelka

Království

Řepa

Nebe – Anděl Páně

Vily

Postrach s klikatou čárou na zádech

Za zmiji lidé nejčastěji zaměňují užovku hladkou. Ta má však na hřbetě pouze rozptýlené tmavé tečky, které se nespojují v souvislou čáru.

Teplé počasí láká k zahrádkaření anebo k návštěvě chat a chalup. Nejen lidé se ale rádi vyhřívají na slunci. Místa u jezírek, skalek, teplá kamenná zápraží anebo například záhony vyhledávají také hadi. Máte z nich panickou hrůzu? Není třeba. I s hady se dá bezkonfliktně žít.

V Záchrané stanici pro živočichy ve Vlašimi poslední dobou vzrůstá počet telefonátů týkajících se hadů. Lidé, kteří je potkali na zahradě či poblíž svého pozemku, se bojí, že jde o zmije. Dožadují se jejich odchycení a převozu mimo obydlenou zónu.

Lidé mají z hadů panickou hrůzu. Některé vyděsí i slepýš, který patří mezi ještěrky. Když nám zavolají, snažíme se určit, o jakého hada jde. Podle toho pak radíme, jak se mu lze bezpečně vyhnout. Odchyt a odvoz hada na jinou lokalitu je zbytečný. Pokud jsou na zahradě pro hady vhodné podmínky, brzy se na ní objeví jiný.

V České republice se v přírodě vyskytuje pět druhů hadů. Nejběžnějším je užovka obojková, kterou poznáte podle žlutých půlměsíčků za hlavou. Ta vyhledává místa poblíž vod, kde můžete vzácněji potkat také užovku podplamatou, která zde loví ryby. Sušší místa pak obývá

užovka hladká, kterou si lidé pro její skvrnitě zbarvení nejčastěji pletou ze zmiji. Čtveřici našich užovek doplňuje užovka stromová, která však v ČR žije jen na několika málo lokalitách. Tyto užovky nejsou jedovaté. Opatrnější byste měli být při setkání se zmijí.

Jednoduchým pravidlem pro odlišení užovky od zmije je tvar zorničky oka. Užovky je mají kulaté, zmije svislé podobné kočičím. Na to je však potřeba jít k hadovi dostatečně blízko. Lepší tak je rozlišit hady dle zbarvení. To však pro laika nemusí být jednoduché. Navíc v barvách existují různé odchylky. Proto nám mnohdy nestačí popis, ale žádáme o poslání fotografie. Třeba formou MMS. Můžeme pak také snáze určit, zda se nejedná o nález exotického hada uprchlého od chovatele.

Hadi jsou přirozeně pláši. Většinou se před vámi odpláží dříve, než je zaznamenáte. Vnímají dobře otřesy půdy způsobené například dupáním. Když už na hada v zahradě narazíte, je nejlepší jej nechat v klidu a odstoupit dál. Když jej neohrozíte, sám na vás nezaútočí.

Pokud je had hodně barevný, extrémně velký, či připomíná například kobra, pro jistotu jej nahláste odborníkům. Hadi uprchlí z chovů mohou být extrémně jedovatí a takové jedince je na rozdíl od našich druhů potřeba bezpečně odchytit. Jedná-li se o naše užovky, anebo zmije, nechte je, aby se samy odplázly pryč. Před nechtěným setkáním s nimi vás ochrání vhodně upravená zahrada.

Hadi se rádi vyhřívají na teplých kamenech, kompostu či například je láká nahřátá tmavá geotextilie na záhonech. Rádi se pak ukrývají v zarostlých částech zahrady s hromadou dříví a vyhozenými věcmi či pod nejrůznějším nepořádkem. Okolo jezírka a tam, kde se často pohybujete, proto udržujte krátce střižený přehledný trávník. Před údržbou záhonů či například pletím skalky se zas nejprve dobře rozhlédněte. Pohybuje se přirozeně, nechoďte tichounce. Hady lze také ze zahrady odlákat do jednoho nevyužívaného koutu tím, že jim zde vytvoříte lákavější prostředí. Například zde z kartonů, větví a listů či trávy můžete vystavět tzv. hadník.

Ing. Michala Jakubův a Ing. Stanislav Němec
Záchraná stanice pro živočichy ZO ČSOP Vlašim

Užovky mají kulatou zorničku. Zde detail oka užovky hladké.

Zmije má na hřbetě typickou klikatou čáru.

Zornička zmije je tvarem podobná kočičí.

Ze Šternberka do Českého Šternberka

Obcí se stejným názvem jsou po republice stovky, ale dva hrady se stejným jménem, které by měly jednoho zakladatele, a tedy i společnou nejstarší historii, u nás najdete pouze ve Šternberku a v Českém Šternberku. Přestože jsou od sebe vzdáleny 250 km, najde se nemálo návštěvníků, kteří si tyto památky pletou. Správy obou hradů se proto rozhodly začít novou sezonu společně a připomenout svým návštěvníkům, že není Šternberk jako Český Šternberk.

„Nemine snad jediný den, kdybychom nemusely přesvědčovat turisty, že akce, na kterou přijeli, se koná na tom druhém Šternberku. Mnozí jsou velice překvapeni, protože netuší, že Šternberky jsou dva. Moravané většinou znají hrad u Olomouce, Češi zase ten v Posázaví,“ uvádějí shodně kastelánky obou hradů, Zuzana Míková z Českého Šternberka a Helena Gottwaldová ze Šternberka.

Počátek tohoto zmatení je již v polovině 13. století, kdy Zdeslav z rodu Divišovců založil nejprve hrad na ostrohu nad řekou Sázavou a o několik let později vystavěl další na úpatí Nížkého Jeseníku. Oba pojmenoval stejně – Sternberg, počestně Šternberk. V němčině, která byla tehdy módním jazykem, značí „Stern“ hvězdu, kterou měl Zdeslav v erbu, a „Berg“ horu či kopec. Zdeslav se začal psát jako pán ze Sternberga a stal se tak zakladatelem rodu Sternbergů, který dodnes vlastní starší z hradů, jež dostal přídomek „Český“.

Společné dějiny obou hradů se rozešly ještě ve středověku. Zatímco Český Šternberk drželi Sternbergové téměř nepřetržitě a dodnes ho vlastní Zdeněk Sternberg, na Šternberku se vystřídalo mnoho rodin, než ho kolem roku 1700 koupili Liechtensteinové, kteří byli jeho majiteli až do konce druhé světové války. Dnes je Státní hrad Šternberk ve správě Národního památkového ústavu. Přesto je toto „příbuzenství“ mezi našimi památkami unikátní.

„Chceme své návštěvníky i celou veřejnost naučit, že Šternberky jsou opravdu dva, mají bohatou historii, i dnes mají zájemcům o památky mnoho co nabídnout, ale nalézají se ve dvou od sebe vzdálených regionech,“ říká šternberská kastelánka Gottwaldová. „Proto jsme se rozhodli se Šternberkem blíže spolupracovat a zveme turisty, aby v letošní sezoně navštívili oba hrady,“ dodává kastelánka Míková z Českého Šternberka. Pro ty, kteří letos navštíví jak Šternberk, tak Český Šternberk a své vstupenky odevzdají na jedné z památek, či do konce roku 2015 zašlou na adresu jednoho z hradů, budou moci soutěžit o zajímavé ceny. Jako další bonus získají návštěvníci hradu Šternberk, kteří se na pokladně prokáží letošní vstupenkou z Českého Šternberka, slevu na vstupném – 30 Kč na Malý a 40 Kč na Velký okruh. Naopak návštěvníci, kteří nejprve zavítají na Šternberk a uschovají si vstupenku, mohou na hradě Český Šternberk zdarma zhlédnout sezonní výstavu Turistických známek.

„Od naší společné akce si slibujeme zejména lepší informovanost našich potenciálních návštěvníků a doufáme, že už příští rok budou turisté méně zmatení a naše pokladni si nebudou tolik telefonovat, aby na druhém Šternberku zrušily rezervaci skupině, která se minula původně zamýšleného cíle,“ uzavírají obě kastelánky.

KONTAKT

Hrad Český Šternberk

Kateřina Řeháková zástupkyně kastelánky

e-mail: info@hradceskysternberk.cz

tel.: +420 724 254 733

Státní hrad Šternberk

Helena Gottwaldová, kastelánka

e-mail: gottwaldova.helena@npu.cz

tel.: +420 602 543 562

Vlastivědný časopis Pod Blaníkem 1.2015

První číslo tohoto časopisu přináší opět mnoho podnětných a zajímavých článků, které stojí za přečtení. Prolistujme toto číslo.

V úvodníku píše předseda redakční rady Ing. Pavel Pešout o devastaci moha dříve významných objektů – zámků, tvrzí nebo špýcharů. Podblanicko není v tomto směru výjimkou. Zmiňuje zámky ve Zvěstově, v Pravoníně, Chotýšanech, Petrovicích, Strážkově či Souticích. Přesto lze ještě leccos zachránit.

Kateřina Červenková a Karel Kríž napsali článek, který můžeme chápat jako pozvánku a měli bychom ji přijmout. Má název „Naučná stezka zámeckým parkem ve Zruči nad Sázavou“. Autoři konstatují, že město Zruč nad Sázavou vrátilo zámku pohádkovou atmosféru

a zpřístupnilo řadu zajímavých atrakcí pro návštěvníky. Článek obsahuje tyto části: Historie zámeckého parku, Památky parku, Dřeviny parku a Herní prvky. – Alena Jenšíková a Martin Klauďys popsali „Dub letní v Kamberku – „nejmladší“ památný strom na Vlašimsku“. Má výšku asi 20 metrů, obvod kmene ve výšce 1,3 m nad zemí je 3,7 metru. Přestože došlo ke ztrátě celé řady krajinných struktur (cesty, pěšiny, meze, úvozy), tento dub je stále dominantou okolní krajiny. – Pavel Jakubův pokračuje už 9. částí seriálu Staré odrůdy jaderovin na Podblanicku. Popsal Jaderníčku moravskou a Boikovo. – „Mykologický průzkum Přírodní rezervace Podlesí v roce 2014“ přibližuje autorská dvojice Pavel Špinar a Martin Klauďys. Tato rezervace má plochu necelých

10 ha. Najdeme v ní řadu chráněných rostlin i živočichů. Ve své výzkumné práci se věnují různým druhům hub. Připomínají, že průzkum je velmi náročný, ale pro bohatství zjištěných a sledovaných druhů velmi potřebný. – Lubomír Hanel se věnuje zajímavému tématu v článku „Lidská obydlí jako místa přezimování hmyzu“. Jsou to například zlatoočky, sluněčka, ploštice kněžice, ploštice vroubenka americká. Poslední jmenovaný druh autor objevil v bytě panelového domu v Kladrubech u Vlašimi dokonce ve 4. patře! – Trojice autorů Libor Elleder, Jolana Šírová a Zvonimír Dragoun prostudovali spoustu literatury a výsledkem jejich studia je první část statě „Důsledky přívalové povodně na přelomu července a srpna 1714 pro střední Sázavu. Po přečtení článku si uvědomíme, že povodně jsou v každém ohledu nebezpečné a ničící vše, co jim přijde do cesty. – „Vodní tvrz Popovice a její záchrana“ je z pera nedávno jmenovaného Blanickeho rytíře Josefa Moudrého. Popovice najdeme u Postupic. Tvrz je zajímavou a vzácnou stavební památkou, o jejíž záchranu se snaží její majitelé už několik let. – „Rod otců zakladatelů – Benešovic“ přibližují Tomáš Kraft a Jan Heřman. Kořeny tohoto významného českomoravského rodu Benešoviců sahají až k prvním Přemyslům. Z tohoto rodu pocházel i biskup Tobiáš z Bechyně, majitel (Trhového) Štěpánova, který mu udělil titul město. Tento článek se opírá o řadu titulů odborné literatury i o novější poznatky. V tisku je kniha nazvaná Zdeslavové ze Šternberka, kterou napsali autoři tohoto článku a s nimi V. Ševčík. – „Karel Pavel Dražďák a Divišov“ je článek o občanovi Divišova, který se zasloužil o obnovení ochotnického spolku. Tento muž se věnoval okultismu, byl členem martinistické lóže. Dražďák měl kontakty se spisovatelem Juliem Zeyerem, Svatoplukem Čechem či Jiřím Karáskem ze Lvovic. – Ladislav Kozemský seznamuje čtenáře s Hanou Klenkovou v článku nazvaném „Neter Dr. Edvarda Beneše“. Klenková žila a tvořila mnoho let v Načeradci, kde její muž Ladislav Klenka byl ředitelem dětského výchovného ústavu. Její prózy zaujaly čtenáře, z nichž nejznámější jsou „Bud moudrá, má bolesti“ či „Slunečná farma“. Škoda, že po-

únorová doba jí nepřála právě pro příbuzenský vztah k jejímu strýci, druhému prezidentu Československé republiky Dr. Edvardu Benešovi. – „Jindřich Stehlík – malíř Sedlčanska a Sedlečka“ je obsáhlý životopisný článek Marie Kovalové. – Z historie ochotnického divadla v Mrači je poslední článek 1. čísla, který napsala kronikářka Mrače Marie Fialová. Je to už 40. část seriálu Ochotnické divadlo na Podblanicku.

Vložená příloha přináší na dvaceti stranách další zajímavé články.

Prvním z nich je 2. pokračování vyprávění Antonína Kroutila nazvané Generál Stanislav Čeček. Je převzato z časopisu Pod Blánkem, ročník X, 1930-31. – Velmi zajímavým článkem z pera Jiřího Hostka je „Strava chalupníků na Podblanicku před sto lety“.

Oddíl Regionální literatura představuje tyto publikace:

Václav Cílek: Netvořice v proměnách věků (Jiří Pavelka); Michal Vitanovský: Stavební dějiny Pyšel (Pavel Pešout); Jana Špačková: Deník Bronislavy Herbenové (Redakce) – poznámka: byla to manželka známého spisovatele Jana Herbena; Antonín Šavrdra – František Koreš – Jan Heráň: Pamětní knihy politické obce Ješetice (Redakce).

V oddílu Zprávy a sdělení zaujmou dvě vzpomínky: Jan Slabý: Když odejde kamarád – je věnována nedávno zesnulému senátoru Karlu Šebkovi z Neveklova, a Miroslav Švarc: Vzpomínka na pana učitele Jiřího Šlehubera.

Další články:

Roman Andres v článku „Projekt Šikula“ přibližuje rozvoj polytechnického vzdělávání v mateřských školách. Jindřich Nusek s Veronikou Hanusovou informují o výtvarné soutěži „Lidé a hudba“. Petra Říhová informuje, že „Pro spolek chovatelů z Načeradce začal významný rok“. Nechybí „Zprávy ze Záchrané stanice pro živočichy ČSOP Vlašim“ z pera Stanislava Němce, ani další informace o pořádaných akcích v Muzeu Podblanicka a ČSOP Vlašim.

Doporučujeme všem, kteří se zajímají o přírodu, historii i současnost Podblanicka.

Jaromír Vlček

Paměť krajiny

Staré letecké snímky Čech a Moravy z roku 1953, poskytují možnost porovnat dnešní stav krajiny v okolí Trhového Štěpánova se stavem před provedením tzv. kolektivizace v 1. polovině 50. let 20. století. Komunistický režim se po roce 1948 rozhodl změnit nejenom člověka, ale i krajinu, v níž lidé žili po mnohá staletí.

Zejména venkovská krajina byla mozaikou složenou z malých ploch polí, luk, sadů a pastvin v okolí vesnic, doplněných ostrůvky lesů, malých rybníků, meandry potoků a řek. Díky pěšinám a polním cestám, které sloužily svému účelu stovky let, byla krajina průchozí.

Na křižovatkách těchto cest stály časté drobné sakrální stavby, kapličky, kříže, památné stromy, většinou jako připomínky na významné události, které se zde udály. Vše tvořilo tzv. **paměťovou strukturu krajiny**, která je tvořena jednak přírodními podmínkami, jednak způsobem využívání krajiny člověkem. Toto vše pak tvořilo a tvoří u obyvatel citovou vazbu ke své domovské krajině a vztah k místu, kde žili a hospodařili jejich předci.

Boj komunistického režimu se soukromým vlastnictvím do této struktury krajiny velice necitlivě zasáhl. Rozoráváním mezí byla změněna a poškozena krajinná

mozaika a její paměťová struktura. Tehdejšími politickým cílem bylo zvětšení plochy pozemků, zejména orné půdy, pro nasazení těžké mechanizace do zemědělství. Vznikaly stavby velkokapacitních stájí, do kterých byl přesunut dobytek. Při zúrodňování některých zemědělsky nevyužitých ploch byly rozorávány a tzv. meliorací odvodňovány louky s bohatými druhy rostlin, květin a živočichů. V případě těchto necitlivých zásahů do krajiny můžeme hovořit o její unifikaci, která neměla příznivý dopad na krajinu samotnou, ani na její obyvatele. Nebylo bráno v potaz hledisko ekologické, ani estetické. Velké plochy orné půdy s monokulturami začaly vyžadovat využívání chemických prostředků na ošetření proti škůdcům a původně mozaikovitě uspořádaná krajina se stala jednotvárným, chemikáliemi prosyceným útvarem. Zvýšila se míra eroze úrodné půdy a její kvalita byla doháněna umělými hnojivy. Toto přineslo další negativní jevy, jakými bylo vyhubení některých živočichů, citlivých na zvýšené koncentrace dusíku v půdě.

Změnou struktury krajiny zanikla i spousta místních názvů lokalit a míst, které mizí z map i povědomí lidí. Těžko je nahrazovat novými názvy typu: „U retlanslátoru“, „Na solárním poli“, či „U silážní jámy“. Připomeňme si starodávné místní názvy, jak jsou zaznamenány na mapě Stablního katastru z roku 1841. Severně k Štěpánovské Lhotě najdeme tyto starodávné názvy: Severně k Štěpánovské Lhotě najdeme tyto starodávné názvy: *K Meznímu dubu, Nad Stráněmi, K Meznímu důlu, V Zákoutí*. Severozápadním směrem k Pasece: *Na Křížkách, Na Březině, Za Pohanským dubem*. Severovýchodním směrem: *Na Vostrovejch, Mezi cestami*

a V předním žlábků, Za Ovčínem a ve Straších, K Boli-nám, Za Hlavní cestou, Nad Městem. Směrem k Dubějovicům: *Za Struhy*. Jihozápadním směrem: *Za Pohanským důlem, Na Oboře panské a Na Doubku, Balkova stráň*. Jižním směrem: *Za Rybníčky a v Pustém, Louky pod vsí*. Na jihovýchodě pak: *Za Ulicí, Na Vrších*.

Někdo jistě namítne, že pokrok nelze zastavit. Nabízí se otázka, co je to pokrok a jak jej definovat. Je to velice obtížné. Záleží, na tom, jak mají lidé nastavený žebříček hodnot a co pro sebe či pro společnost považují za správné a důležité. Někteří se procesu kolektivizace zúčastnili s nadšením a nadějí, že přinese kýžený pokrok. Někteří byli zdravě skeptičtí a kolektivizaci se v drtivé většině neúspěšně bránili. Byly dokonce případy, které končily pro některé hospodáře a jejich rodiny tragicky, a to pod heslem „když se kácí les, létají třísky“. Pamětníci té doby žijí mezi námi a jejich vzpomínky jsou velice cenné.

Jsem přesvědčen, že tehdy v 50. letech rozhodovali o pokroku lidé, kterým nezáleželo ani na krajině, ani na člověku, byť měli o jeho potřebách a světlé budoucnosti plná ústa. Důležité pro ně byly pouze tuny vyprodukovaného obilí, neustálé zvyšování hektarových výnosů a „uznání z okresu“. Dnes je zřejmé, že scelování polí bylo tehdy více **propagandistickou manifestací minulého režimu**, než promyšlenou pozemkovou reformou a hlavním cílem této akce bylo **zničení vazeb zemědělců k půdě a likvidace selského stavu**. Pro srovnání uvádím dva snímky, které od sebe dělí více jak 60 let a na kterých je patrna proměna krajiny v okolí Trhového Štěpánova.

Jan Holík, Praha 4

Trhový Štěpánov a okolí na leteckém snímku z roku 1953
– patrná je pestrá mozaika krajiny

Trhový Štěpánov na snímku z roku 2010
– dominují zde velké monokulturní plochy

Proměny a paměť krajiny trochu jinak

Článek Jana Holíka o paměti krajiny publikovaný v tomto Zpravodaji je zajímavý. Přesto si dovoluji připojit svůj názor. Fakta uvedená v článku jsou sice nezpochybnitelná, ale dle mého soudu dost konzervativní až idealistická. Krajina je neoddelitelně spjata s lidskou společností, určitě by bylo příjemné, kdybychom mohli zachovat původní ráz okolní pravé české krajiny s malebnými políčky, remízky a kvetoucími mezi.

Naskytá se tu však to velmi časté „ale“: uživilo by nás to zastaralé a neproduktivní zemědělství? Určitě ne, anebo bychom museli mít tak rozvinuté ostatní rezorty národního hospodářství, abychom měli dostatek prostředků na absolutní dovoz potravin ze zahraničí. Jako rodák jsem i pamětníkem původního zemědělství v Trhovém Štěpánově. Dá se povědět, že to byly i v celostátním měřítku naprosto primitivní způsoby obdělávání krásných

ladovských políček. Působilo zde pár klasických sedláků, kteří v té době aspoň zčásti splňovali způsoby hospodaření na půdě. Ostatní se pohybovali v postfeudálních podmínkách, bez potahů, strojů, hnojiv a prostorů (chlívů a stodol) k hospodaření. Byli to chalupníci mající převážně ještě jiný druh obživy a ti by náš náročný národ určitě neuživili.

Nemám v úmyslu hájit způsob násilně provedené kolektivizace. Zde je asi kámen úrazu. Tehdejší politická reprezentace přistoupila k provádění „kolektivizace zemědělství“ na základě zločinných zkušeností od tehdejších sovětských komunistů, a to byl teror, zastrasování a loupeže pod záštitou státu. K určité koncentraci by zde muselo také dojít i bez „kolektivizace“, bylo by to ale cestou kapitálu a dobrovolných společenství - družstev.

Měli jsme s tím už docela dobré zkušenosti jako různá výrobní, spotřebitelská, peněžní a strojní družstva, ta už zde úspěšně fungovala. Ti schopnější by za pomoci státu určitě vytvořili životaschopné větší usedlosti -

dnes farmy, které by byly schopny akceptovat moderní výrobní podmínky se vším všudy, tedy i s citlivou ochranou přírodního bohatství a přijatelnou tvorbou nové krajiny. Vždyť jinak tomu nebylo ani na západ od našich hranic - ta ladovská políčka tam rovněž nenajdete.

Bohužel, zase tu byla ta „ale“. Poválečné uspořádání střední Evropy, parlamentní vítězství komunistů v roce 1946, puč v roce 1948 a uchopení moci ortodoxními komunisty na všech úrovních státu. Ani v Trhovém Štěpánově tomu nebylo jinak. Ta pozdější nešťastná „násilná kolektivizace“ byla jen důsledkem těchto skutečností. Kdo tehdy vstupoval do JZD, je všeobecně známo. Především to byli přesvědčení komunisté. Někteří dobrovolně i s nadšením, jiní po nátlaku.

Závěrem zdůrazňuji, že to je jen můj osobní názor, vzniklý na základě životních zkušeností a vzpomínek na tehdejší nešťastné události.

Jan Vobecký, Benešov

Tvoření v soutickém muzeu

Velikonoční tvoření

V sobotu 28. 2. bylo v soutickém muzeu připraveno tradiční Velikonoční tvoření pro děti i dospělé.

Hned při vstupu čekal návštěvníky muzea zodpovědný úkol - vybrat nejkrásnější obrázek na téma Velikonoce. Pomocí „hlasovacích fazolí“ přidělovali body osmi obrázkům, přihlášeným do soutěže. Na závěr se body sečetly a šťastným vítězem se stal Vojtíšek Nerad ze Soutic se svým obrázkem velikonočního zajíčka. Všechny soutěžící děti dostaly sladkou odměnu, vítěz navíc obdržel „zlatou“ čokoládovou medaili z rukou paní starostky Aleny Exnerové. Všechny obrázky se moc povedly a jejich autoři si zaslouží velikou pochvalu.

Po vyhlášení vítěze se už začalo tvořit. Zdobily se věnečky na dveře, slepičky ze sena, vázaly se mašle na pomlázky, vyráběly se větrníky. Selo se velikonoční osení, navlékaly korálky, kraslice se malovaly voskem, zdobily obtisky a třpytkami. Na velikonoční kuřátko se nalepovala peříčka, na ovečky zase vlna z popcornu.

Velikonoční tvoření se těšilo velkému zájmu dětí i dospělých. Každý si odnesl domů krásné vlastnoruční výrobky.

Tvoření pro maminky

K dalšímu tvoření zval plakát, který žádal děti, aby se dostavily do soutického muzea, kde na ně čeká důležitý úkol. Kdo se záhadné výzvy nezalekl a 7. 5. do bývalého špýcharu zavítal, brzy poznal, proč ty tajnosti. Chystala se totiž výroba dárek pro maminky ke Dni matek.

Děti vytvářely srdíčka, kytičky, motýly a náramky z korálků. Použitím ubrouskové techniky vyráběly obrázky na kachličku. Nalepovaly velkou papírovou kytičku.

Hlavním úkolem ale bylo vyrobit maminkám pránička. Výběr materiálu byl pestrý a děti ho neváhaly použít, stejně jako svou fantazii. Vznikla spousta pěkných origi-

nálních přání, v kterých nechyběly ani básničky maminám. Takže když za dětmi přišla paní starostka Alena Exnerová, mohly jí hrdě ohlásit: „Úkol splněn!“ Za dobrou práci dostali všichni tvořilci sladkou odměnu.

Veliká papírová kytice se stala hlavní součástí výzdoby hasičské zbrojnice, kde se později konala oslava Dne matek. A krásná přáníčka? Ta dostaly ženy ze Soutic, Kalné a Černýše, které na oslavu přišly.

Dana Vlasáková

Sedmpánské ježibaby aneb Lektvar pro místní dámy

Letos jsme se na „pálení čarodějnic“ připravovaly již s patřičným předstihem. Výběr písni byl sestaven tak, aby v něm byly opěvovány čarodějnice, ježibaby – zkrátka všechny temné síly. Ale tentokrát jsme nechtěly pobavit jen zpěvem. Tak vznikla básnička, lépe řečeno návod, jak uvařit zázračný lektvar. Právě on bude mít hned dvojí účinek – udržet si pevně zdraví a současně přinese i recept na krásu v každém věku.

Věřte, že nám shánění patřičných ingrediencí dalo pořádně zabrat. Anebo si snad myslíte, že sehnat mandragoru, krkonošskou jepici nebo Jidášovo ucho je jen tak? Když jsme proto měly všechno pohromadě, tak jsme si oddechly.

Zbývalo už jen se „vyparádít“, vzít do rukou košťata, nezapomenout na letecké průkazy a vyrazit do světa. Neměly jsme to daleko, Trhový Štěpánov je od nás jen pár kilometrů. Tam jsme měly premiéru. A pak už home zpátky domů, kde jsme byly netrpělivě očekávány.

Když se pod kotlem rozhořel oheň, mohly jsme se pustit do vaření. Křepčení, skřehotání a tanec na košťatech jsme si opravdu užívaly. Zvlášť veselo bylo při „řezání“ babského ucha jedné z přítomných dam. Potom už nastala degustace našeho léku a všichni se mohli zakousnout do čerstvě pečeného čarodějnického prstu.

Ježibaby se slétly

Byla to další z vydařených akcí, kterou jsme nakonec završili společným odchodem za vesnici, kde byla zapálena hranice. Nádherný byl pohled na okolní krajinu, kde ve tmě plály na návrších a kopcích ohně. Lidé se tam – podobně jako u nás – sešli, aby oslavili filipojakubskou noc, jednu z nejmagičtějších nocí v roce.

Jana Svobodová, Sedmpány

Pozvání na akce Základní školy Trhový Štěpánov

Žáci a zaměstnanci Základní školy v Trhovém Štěpánově tradičně zvou na slavnostní akademii žáků, která se bude konat 25. 6. 2015 v 16.00 hod. v místní sokolovně. Babičky, dědové, maminky, tatínkové, kamarádi a příznivci naší školy přijďte strávit s našimi žáky pozitivní chvíle, jistě budete odcházet s úsměvem a s velkou dávkou radosti.

Dále zveme rodiče a prarodiče žáků 9. třídy, kteří slavnostně zakončí školní docházku malou promoci. Tento významný okamžik prožijeme 30. 6. 2015 v 9.00 hodin na Městském úřadě v Trhovém Štěpánově.

Srdečně Vás zveme mezi nás a všichni se těšíme, že Vám uděláme oběma akcemi velkou radost.

Mgr. Květa Kuželová, ředitelka školy

Život s fotbalem

Narodila jsem se v Pelhřimově v létě 1998, ale bydlím ve městě Trhový Štěpánov. Bude mi 17 let. Navštěvovala jsem zdejší základní školu, po které jsem šla studovat

Marie Mikešová

do Prahy na Anglo-německou obchodní akademii. Tato škola se zabývá především sportem. Mojí láskou je fotbal.

Na fotbal jsem odmala chodila s taškou a pokaždé jsem obdivovala, co se na hřišti za celý zápas odehraje. Na začátku 5. třídy základní školy jsem začala hrát fotbal s klukama v klubu Tělovýchovné jednoty Trhový Štěpánov. Trénovalo se 3x týdně, o víkendu jsme jezdili na zápasy. Nastoupila jsem do kategorie „mladší žáci“.

Koncem 5. třídy se ale ozval tým AC Sparta Praha – a to už byla nabídka do dívčího klubu. Když jsem jela do Prahy poprvé, měla jsem velký strach. Nikoho jsem neznala, nevěděla jsem, jak to ve Spartě chodí. Brzy jsem si ale zvykla a pak měla velikou radost, když se mi podařilo s týmem skončit na prvním místě v naší lize. Vyhráli jsme Mistra České republiky. Tohle byl můj největší úspěch v celém životě.

Tak to ve Spartě, kde hraju už 7 let, chodí každý rok. Dokonce jsme za tu dobu 6x získali titul Mistra České republiky a pomalu se blíží i ten sedmý. ☺

Hraju teď za ročník „juniorů“, potom mě čeká „A-tým žen“. Do A-týmu se chci moc dostat – je to pro mě velká motivace. Jde o nejlepší, nejproslavenější tým. Pomalu tam už s juniorkou nakukujeme a doufám, že se mi sen vyplní. Po A-týmu bych se chtěla fotbalu dál věnovat. Trénuji každé úterý a čtvrtek 2x denně. Na tréninku se snažím podávat nejlepší výkon. To vše se zúročí v zápase.

Marie Mikešová

Vděčnost

Vděčnost je nejlepší odpověď na situaci, kdy poznám, že nejsem sám, že Pán Bůh ví, zda jsem zapsaný ještě jinde než jen v matrice, na polici či na finančáku. Vděčnost je základní notou, základním náपěvem věřícího člověka. Ale i nevěřící člověk může být vděčný. Vděčnost má velmi blízko k hudbě. Jak jedno turecké přísloví říká: „Pro vděčného člověka je šumění listů hudbou, pro nevděčného je i hra na flétnu či na harfu protivným hlukem.“

Záleží na tom, komu být vděčný. Ve vděčnosti je velká síla. Jakmile se v nás probudí, je to jako bychom se napili z pramene průzračné vody opakovaně, každý den. Vděčnost je jako základní nápěv můj, tvůj, nás všech, je to základní kámen rodiny a každého společenství. Každodenně pěstovaná vděčnost v dobách hojnosti je nejlepší přípravou na chvíle a okamžiky smutku, nedostatků ve vztazích i v čase loučení. Díky vděčnosti totiž nezůstává hořkost, ani výčitky. Díky vděčnosti se člověk může vždy v dobrém ohlížet zpět.

Pokusme se používat krásné slovo „Děkuji!“ pokaždé, když nám někdo vyhoví, pomůže nebo nám dá malý dárek k potěšení. Někdy stačí i květina a úsměv. Vděčný člověk je rovněž radostný.

Mgr. Filip Jandovský
farář Evangelické církve metodistické, Plzeň

Knihovna o prázdninách

Upozorňujeme všechny čtenáře na změnu pracovní doby v Městské knihovně v Trhovém Štěpánově o letních prázdninách od 1. 7. do 31. 8. 2015:

pondělí:	zavřeno
úterý:	8:00 – 14:00 hodin
středa:	9:00 – 15:00 hodin
čtvrtek:	10:00 – 17:00 hodin
pátek:	zavřeno

Také o prázdninách se na Vás těšíme v knihovně. Všem čtenářům i příznivcům přejeme krásné prázdniny plné sluníčka, odpočinku a spoustu hezkých zážitků.

Jana Boušková a Jana Vlasáková

Poděkování

Děkuji prostřednictvím Zpravodaje Štěpánovska zaměstnancům školy za jejich záslužnou práci, nadšení pro realizaci projektů a za přípravu akcí s dětmi. Dále děkuji Městskému úřadu v Trhovém Štěpánově za vstřícnost, podporu školy a za projev důvěry k naší práci.

Mgr. Květa Kuželová, ředitelka školy

V našem městě máme knihobudku

Město Trhový Štěpánov má knihobudku. Od konce května 2015 stojí před samoobsluhou vedle telefonní budky. Smyslem knihobudky je dát šanci knihám, které někomu doma jen zabírají místo a pro někoho dalšího můžou mít hodnotu nebo aspoň si je rád přečte.

Čekáte na autobus, u lékaře, je deštivý den a nemáte doma nic na čtení a v televizi nedávají nic kloudného? Řešením je knihobudka. Můžete si knihu půjčit, přečíst a vrátit zpět, nebo místo půjčené knihy dát do budky nějakou jinou.

Věříme, že Vás tato nová služba zaujme a budete ji hojně využívat. Děkujeme touto cestu panu Pavlu Duškovi z Dubějovic, který tuto krásnou knihobudku vyrobil.

Jana Boušková

Historie ve Zpravodaji Štěpánovska

Město Trhový Štěpánov uspořádalo veřejnou písemnou anketu týkající se různých oblastí života a dění. Občané měli odpovědět do 31. 5. 2015. Těsně před uzavěrkou tohoto čísla byl redaktorovi předán *jeden* názor na obsah Zpravodaje Štěpánovska, *který je prý všeobecný.*

Byl shrnut do tohoto sdělení: *Více aktualit ze současnosti, méně historie (zajímat se skutečně, co se děje!!!).*

Anketa tehdy nebyla uzavřena. Snad se v příštím čísle zpravodaje dočkáme zveřejnění statistických údajů o počtu odevzdaných anketních lístků a počtu hlasujících k jednotlivým tématům.

Mnohokrát jsem na stránkách tohoto časopisu napsal, že redaktor otiskne jen to, co dostane od autorů. Někdy jsem žádal radu města o setkání k dané problematice, ale nebylo mi vyhověno.

Redaktor nekomentuje ani neglosuje dění v obci, i když se někdy tomu nevyhne. Pokud někdo nenapiše článek o současném dění na radnici či ve městě, čtenáři se nic nedoví.

Přehled článků podle jednotlivých témat je každoročně zveřejňován za uplynulý ročník. Prosím zejména všechny zastupitele a občany, kteří se k obsahu Zpravodaje Štěpánovska vyjádřili, aby si znovu přečetli údaje v těchto číslech:

Číslo 2.2013 – duben, strana 19

Číslo 1.2014 – únor, strana 20

Číslo 2.2015 – duben, strana 14

Na miskách vah jsou názory i čísla. Čísla jsou přesvědčivá.

Z těchto přehledů je naprosto patrné, že Zpravodaj Štěpánovska je podle témat vyvážený.

V roce 2012

vyšlo 243 článků, k nim připočteme 6 článků starosty a 6 článků místostarosty, což je 255 článků. Z toho bylo 8 článků z historie, což jsou pouhá 3%!

V roce 2013

vyšlo 214 článků, k nim připočteme 6 článků starosty a 6 článků místostarosty, je to dohromady 226 článků. Z toho bylo 16 článků z historie, což je 7%.

V roce 2014 vyšlo 200 článků, k nim připočteme 6 článků starosty a 6 článků místostarosty, je to celkem 212 článků. Z historie bylo otisknuto 17 článků, což je 8%.

Mám za to, že ani těch 8% v roce 2014 není příliš mnoho. Skutečně se nestačím divit, že si to kritikové obsahu zpravodaje podle údajů otisknutých ve Zpravodaji Štěpánovska nedokážou spočítat. Na to stačí jen tužka a papír. Ale je to tak, že kdo nechce, tak to nevidí.

Z toho lze konstatovat, že pokud by byl Zpravodaj Štěpánovska jednostranně zaměřený, jak je míněno, určitě by nebyl náklad pokaždé rozebrán.

Milí čtenáři a vážení zastupitelé, je na Vás, abyste svými články přispívali k žádoucí informovanosti o současném dění v našem městě. Děkuji Vám.

Jaromír Vlček

Fotografie poskytl

Archiv rodiny Neradových: Vzpomínka na Josefa Nerada

• Archiv rodiny Špičkových: Vzpomínka na Václava Špičku

• Bc. Bézová Štěpánka: Sedmpánské ježibaby • Boušek

Bohumil: V našem městě máme knihobudku; Štěpánov-

ský trhák • Červenka Milan: Dva Blaničtí rytíři z našeho

města • ČSOP Vlašim: Dva Blaničtí rytíři z našeho města

• Holík Jan: Paměť krajiny • Korn Josef: Starostovy infor-

mace; Setkání důchodců v Trhovém Štěpánově; Život

s fotbalem • Křepela Petr: Štěpánovský trhák • Ing. Němec

Stanislav: Postrach s klikatou čarou • Svobodová Alena:

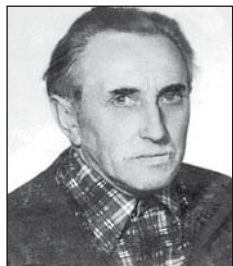
Tvoření v soutickém muzeu • Veselá Jana: Pohádkový les

• Ing. Vilímovská Alena: Sedmnáct zastavení jara; Štěpá-

novský trhák • Vlček Jaromír: Titulní strana

Společenská kronika

Vzpomínky:

31. května 2015 to byly 3 roky, co od nás odešel navždy **pan Josef Nerad z Dubějovic**. Za Tvoji lásku, obětavost a vše, co jsi pro nás vykonal, Ti děkujeme a nikdy nezapomeneme. Stále zůstáváš v našich srdcích. Vám všem, kteří vzpomenete s námi, děkujeme. Vzpomínají manželka, děti s rodinami a přátelé.

24. července 2015 už to bude 5 let, co nás náhle opustil manžel, tatínek, dědeček, pradědeček, **pan Václav Špička**. Moc nám všem chybí. Stále vzpomíná manželka, děti s rodinami, přátelé a příbuzní.

15.06. – Anna Neradová, Dubějovice – 80 let
 15.06. – Růžena Vinšová, Dubějovice – 60 let
 15.06. – Marie Barešová, Trhový Štěpánov – 55 let
 16.06. – Blanka Quaiserová, Sedmpány – 65 let
 17.06. – Květuše Vobecká, Trhový Štěpánov – 92 let
 19.06. – Alois Moravec, Trhový Štěpánov – 75 let
 20.06. – František Dřevo, Dalkovice – 50 let
 22.06. – Jiří Horčic, Trhový Štěpánov – 50 let
 23.06. – Věra Křížová, Trhový Štěpánov – 88 let
 24.06. – Jan Tomaides, Trhový Štěpánov – 55 let
 01.07. – Marie Dvořáková, Sedmpány – 80 let
 01.07. – Anna Hotovcová, Trhový Štěpánov – 60 let
 03.07. – Zdeňka Kulíková, Trhový Štěpánov – 82 let
 07.07. – Mgr. Stanislav Kužel, Trhový Štěpánov – 60 let
 08.07. – Jindřiška Doubová, Sedmpány – 70 let
 08.07. – Ludmila Beladová, Sedmpány – 65 let
 08.07. – Pavlína Petrásková, Trhový Štěpánov – 50 let
 14.07. – Eva Andělová, Sedmpány – 75 let
 20.07. – Anna Novotná, Dubějovice – 65 let
 26.07. – Anna Martínková, Sedmpány – 70 let
 27.07. – Marie Závitkovská, Trhový Štěpánov – 65 let

Životní jubilea:

05.06. – Václav Šamša, Trhový Štěpánov – 60 let
 07.06. – Milan Srna, Trhový Štěpánov – 80 let
 14.06. – Jaroslava Smítková, Střechov – 75 let
 15.06. – Anna Starečková, Trhový Štěpánov – 91 let

Stříbrná svatba:

02.06. – Pavel a Milena Němcovi, Dubějovice

Zlatá svatba:

05.06. – Jaroslav a Helena Lhotkovi, Trhový Štěpánov

MĚSTO TRHOVÝ ŠTĚPÁNOV

SRDEČNĚ ZVE NA

ŠTĚPÁNOVSKÝ JARMARK

VÍTÁNÍ LÉTA HUDBOU

NEDĚLE 21. ČERVNA 2015 OD 10:00 NA NÁMĚSTÍ

HUDBA: 5x ZAVŘEL

TRHOVCI, POUŤOVÉ ATRAKCE - OBČERSTVENÍ

Zpravodaj Štěpánovska, číslo 3 – červen 2015 - informační a kulturní dvoutměsíčník vydává město Trhový Štěpánov pro Trhový Štěpánov, Dalkovice, Dubějovice, Sedmpány, Střechov nad Sázavou a Štěpánovskou Lhotu. Vychází pravidelně každý sudý měsíc. Povoluje městský úřad tamtéž. Registrační číslo MK ČR E 10766. Adresa redakce: Dubějovická 269, 257 63 Trhový Štěpánov. Internetové stránky: www.trhovystepanov.cz. Elektronická adresa: mesto@trhovystepanov.cz. Redaktor Jaromír Vlček. Logo: © Ing. David Korn. Za obsah příspěvků odpovídají autoři, nepodepsané články a reklamy netiskneme. Redakce si vyhrazuje právo na úpravu příspěvků i výběr fotografií. Za drobné chyby se omlouváme. Příspěvky přijímáme psané ručně i na psacím stroji. Texty i fotografie lze posílat elektronickou poštou na výše uvedenou elektronickou adresu. Grafická úprava: Miroslav Horák – Region Design, tiskne BOFTISK s.r.o. Nymburk. Náklad 600 ks. Cena 1 výtisku 5,- Kč. Uzávěrka 26.5.2015. Předáno pro grafické zpracování 28.5.2015. Další číslo vyjde v srpnu 2015. Články a fotografie pro srpnové číslo 2015 pošlete nejpozději do 22. července 2015.